

Dosarul nr. 3ra-1100/22
2-20050147-01-3ra-21102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L. Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Buzdugan Ruslan, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Buzdugan Ruslan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării și achitării pensiei,

împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 24 februarie 2020, Buzdugan Ruslan a depus la Judecătoria Comrat, sediul central cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale oficiul teritorial Comrat, persoană terță Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării și achitării pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, iar la data de 25 martie 2016, s-a eliberat din serviciu, cu stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

A explicat că la 21 aprilie 2016, s-a reangajat în cadrul Ministerului Justiției, iar la 5 mai 2016, a fost transferat în cadrul Inspectoratului General al Poliției.

A menționat că ulterior la 14 februarie 2017, s-a angajat în serviciul Centrului Național Anticorupție, prin transfer din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, iar la data de 31 octombrie 2019 a demisionat în

temeiul art. 34 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 6 iunie 2002.

În contextul dat a relatat că la 26 noiembrie 2019, în temeiul art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat, cu cererea nr. 12/2019/1504, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu.

Drept urmare, prin decizia nr. 12/2019/19815 din 3 decembrie 2019, a primit refuz, pe motiv că, beneficiază de pensie pentru vechime în muncă, iar dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii, iar legislația în vigoare nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie după o eventuală reangajare în serviciu.

A indicat că decizia sus-menționată a fost contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută prin răspunsul cu nr. B-107/20 din 29 ianuarie 2020.

Este de părere că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus în decizia nr. 12/2019/19815 din 3 decembrie 2019, este ilegal și neîntemeiat, deoarece conform art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi, se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Astfel, a remarcat că dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 1 din Protocolul 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, pct. 4 lit. a) din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21 februarie 1994.

A solicitat, admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus în decizia nr. 12/2019/19815 din 3 decembrie 2019 cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 31 octombrie 2019.

Prin încheierea din 25 februarie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central prezenta cauză a fost transmisă Judecătoriei Chișinău pentru examinare în fond conform competenței teritoriale.

La 26 iunie 2020, Buzdugan Ruslan a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând recunoașterea ca fiind ilegală și neîntemeiată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat nr. 12/2019/19815 din 29 noiembrie 2019

și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-107 din 29 ianuarie 2020, oferit la cererea prealabilă din 17 ianuarie 2020 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita pensia pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 31 octombrie 2019, reieșind din vechimea în muncă de 27 ani și 26 zile, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. Totodată a indicat în calitate de pârât - Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea, fiind anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Comrat privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nr. 12/2019/19815 din 29 noiembrie 2019 și decizia Casei Național de Asigurări Sociale nr. B-107/20 din 29 ianuarie 2020 privind examinarea cererii prelabile, și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în serviciu lui Buzdugan Ruslan, reieșind din media lunară pentru 12 luni calendaristice precedente concedierii din 31 octombrie 2019, pentru vechimea în muncă de 27 ani și 26 zile. A fost încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Buzdugan Ruslan suma de 4 000 lei, cu titlu de asistență juridică.

La 20 noiembrie 2020, Buzdugan Ruslan a depus apel împotriva hotărârii din 16 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, iar în urma notificării la 4 ianuarie 2021 a hotărârii motivate, la data de 11 ianuarie 2021 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 16 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că Casa Națională de Asigurări Sociale, întemeiat a refuzat lui Buzdugan Ruslan, recalcularea pensiei potrivit rigorilor art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece nu există temei legal pentru recalcularea pensiei, întrucât, nu se admite recalcularea pensiei în cazul în care militarul a fost reîncadrat în funcție și a mai obținut o oarecare vechime în muncă, în caz contrar, subiecții menționați ar avea, ipotetic, dreptul la mai multe recalculări repetate a pensiei. Or, prevederile normative citate indică faptul că pensia se calculează din salariul obținut pe ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, dar nicidecum nu prevede că și în cazul aparițiilor temeiurilor de recalcularea pensiei, aceasta urmează a fi efectuată după aceeași formulă.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia admiterii pretențiilor formulate, făcând referire la prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

La 22 iunie 2022, Buzdugan Ruslan, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu a depus recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 23 septembrie 2022 a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

A obiectat că reieșind prevederile art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, pensionarilor cărora li s-a prelungit raporturile de muncă li se efectuează recalcularea pensiei după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

În contextul dat, a explicat că din prevederile art. 61 alin. (2) al Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, nu rezultă că recalcularea pensiei se efectuează doar pensionarilor cărora li s-a prelungit raporturile de muncă, ori, această normă nu stabilește cercul de persoane cărora li se recalculează pensia, ci doar se indică momentul în care se efectuează recalculul pensiei pentru o anumită categorie de pensionari.

Astfel, urmează a fi reținute prevederile art. 2 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, care urmează a fi interpretate coroborat cu alin. (1) al aceleiași norme, care stabilește regula că pensia se stabilește după eliberare din serviciu.

A afirmat că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda dreptul la majorarea pensiei legislatorul nu a indicat faptul că aceste acte trebuie să fi existat până la data stabilirii pensiei și nici din lege nu rezultă acest fapt.

A conchis că pentru a înțelege faptul că perioada de serviciu acumulată după data stabilirii la pensie, constituie temei de recalculare a pensiei, sunt relevante prevederile art. 2 alin. (2) raportate la art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, din care rezultă cu certitudine că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei i se recalculează pensia după trecerea lor în rezervă sau retragere (demisie/concediere).

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 iunie 2022, dispozitivul fiind notificată reprezentantului recurentului la data de 30 iunie 2022, iar decizia motivată ce se solicită a fi casată la data de 13 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrase din poșta electronică (f. d. 196, 200). Astfel, recursul depus la 22 iunie 2022 (f. d. 197) și motivarea recursului prezentată la data de 23 septembrie 2022 (f. d. 203), sunt în termen.

La 24 octombrie 2022, în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și Centrului Național Anticorupție a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 3 noiembrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat sau inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Buzdugan Ruslan, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină

cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Buzdugan Ruslan, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Buzdugan Ruslan, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron